

Elävän perinnön iltapäivä

SKS 10.9.2026

Pauliina Latvala-Harvilahti

Elävä perintö kestävän tulevaisuuden rakentajana

Aineettoman kulttuuriperinnön toimeenpanosuunnitelma 2024-2028 Suomi

Aineeton kulttuuriperintö keskeinen tekijä kestävän
tulevaisuuden rakentamisessa

Tukee hyvinvointia

Unescon yleissopimuksen toteuttamisessa tavoitteena
on **tietoisuuden vahvistaminen** aineettomasta
kulttuuriperinnöstä ja sen merkityksestä ihmisille

Aineettoman kulttuuriperinnön sopimuksen työ Suomessa: Elävän perinnön kansallinen luettelo

Hakemuskriteerit: kestävä kehitys avattava

- Perinteen harjoittajat tunnistavat toimintansa myönteiset ja kielteiset vaikutukset
 - ekologisen, kulttuurisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyys näkökulmasta
- Perinteen harjoittajien tulee myös pyrkiä aktiivisesti kohti kestäviä käytänteitä
 - Tulee kuvailla kuinka se tehdään, miten kestävä kehitys on huomioitu.

Valinta Elävän perinnön kansalliseen luetteloon

Asiantuntijaryhmä arvioi 28 hakemusta

- jokaista hakemusta esitteli ainakin kaksi jäsentä, huomioiden myös mahdolliset asiantuntija- ja vertaisarviointilausunnot sekä oman kannan perusteluineen > keskustelu ja äänestys
- OKM nimesi 22 uutta kohdetta Museoviraston esityksen pohjalta
- Seuraavan kerran voi hakea aikaisintaan v. 2029.

Elävän perinnön luetteloon hakivat esim.

Käsityötaidot: Jussipaidan valmistus ja käyttö, Huovuttaminen, Hirsirakennusten siirtäminen, Muinaispukujen valmistus, Höyrypursien kunnostus ja käyttö

Juhlat ja tavat: Intialainen Durga Puja Suomessa, Karjalaiset kesäjuhlat, Hanamin juhliminen Suomessa,

Luonto ja maailmankaikkeus: Perinnesaunottaminen, Retkiluisteleminen

Musiikki ja tanssi: Huutokatrilli, Karjalainen kansantanssi

Esittävät taiteet: Kesäteatteri Suomessa

Suullinen perinne: Pistekirjoituksen käyttö ja opetus

Pelit ja leikit: Roolipelikulttuuri

Ruokaperinne:
Karjalanpiirakkaperinne

Pistekirjoituksen opetusvälineistöä.
Kuva: Laura Oja / Näkövammaisten liitto ry

Meiju Enho (2026):

*Kestävä kehitys aineettoman kulttuuriperinnön yhteisöissä.
Tarvekartoitus toimijakentän kestävän kehityksen työn tukemiseen*

- Millaisia tukitoimia ja työkaluja toimijat lähitulevaisuudessa tarvitsisivat, jotta kestävä kehitys toteutuisi paremmin?
- Asiantuntijahaastattelut ja anonymi kysely (65 vastausta) osoittaa, että aineeton kulttuuriperintö tukee kestäväää kehitystä ensisijaisesti **vahvistamalla yhteisöllisyyttä ja kulttuurista jatkuvuutta**
- Samalla se tuottaa luontoon ja talouteen myönteisiä, usein pitkäjänteisiä vaikutuksia.

Kestävyyšnäkökulmia elävän perinnön kohteisiin / kooste Enho

Kulttuurinen kestävyys

korostuvia teemoja ovat:

- kulttuurinen jatkuvuus ja perinteen siirtyminen uusille sukupolville
- identiteettien vahvistaminen
- kulttuurinen monimuotoisuus ja vuoropuhelu
- perinteiden mukautuminen uusiin ympäristöihin ja olosuhteisiin (esim. Suomeen siirtyneet perinteet)

Sosiaalinen kestävyys

- vahvistaa yhteisöllisyyttä (yhdessä tekeminen, talkoot, ryhmätoiminta)
- mahdollistaa ylisukupolvisen vuorovaikutuksen (tiedon ja taitojen siirtyminen)
- edistää osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta
- tukee hyvinvointia, identiteettiä ja merkityksellisyyden kokemusta

Kestävyyssnäkökulmia 2 / kooste Enho

Ekologinen kestävyys

Avainteemoja ovat:

- materiaalitehokkuus ja pitkäikäisyys
- korjaaminen, uudelleenkäyttö ja kiertotalous
- vähäinen energiankulutus ja ei-mekaanisuus
- luonnon monimuotoisuuden tukeminen
- hiljainen luontotieto ja ympäristöherkkyys

Taloudellinen kestävyys

Korostuvia piirteitä:

- perinne **mahdollistaa ansaintaa** ilman suurta ympäristökuormaa
- **taitojen säilyminen** tukee harvinaisia ammatteja
- tapahtumat tuovat **alueellista** taloudellista hyötyä
- tekeminen on usein **saavutettavaa** myös ilman merkittäviä taloudellisia resursseja

Kiitos!